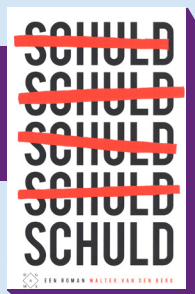

'DE EERSTE PAGINA'S'

ONTDEK 5 BOEKEN

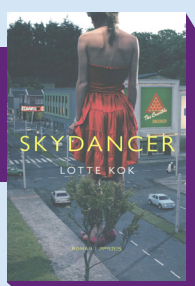
DUUR: CA. 80-100 MINUTEN

HAVO/VWO BOVENBOUW

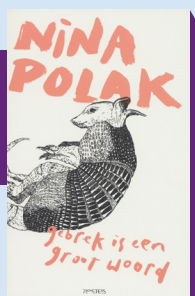
Schuld

WALTER VAN DEN BERG

Skydancer

LOTTE KOK

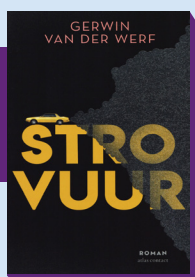
Gebrek is een groot woord

NINA POLAK

Welkom bij de club

THOMAS VAN DER MEER

Strovvuur

GERWIN VAN DER WERF

Vijf verschillende boeken die je kunt lezen voor je lijst.

Sprekende ze tot de verbeelding?

Als je zou moeten kiezen, naar welk boek grijp je dan?

- *Schuld* – Walter van den Berg
- *Skydancer* – Lotte Kok
- *Gebrek is een groot woord* – Nina Polak
- *Welkom bij de club* – Thomas van der Meer
- *Strovvuur* – Gerwin van der Werf

In een groepje van ca. vier leerlingen maak je kennis met drie boeken. Van je klasgenoten hoor je meer over de fragmenten die je zelf niet leest. Na deze lessen heb je een goed beeld van de vijf boeken. Ga je een van deze boeken voor je lijst lezen?

Daarnaast leer je hoe je een fragment onderzoekt aan de hand van literaire begrippen.

Je discussieert met elkaar over dat wat een fragment de moeite waard maakt voor jou als lezer.

STAPPENPLAN

Stap 1

Bekijk de titels van de verschillende boeken en bespreek in de klas waarom jij wel of niet het boek zou kiezen.

Stap 2

Lees individueel de drie fragmenten die aan je groepje zijn toegekend. De fragmenten bestaan uit de eerste pagina's van de boeken.
Neem hier rustig de tijd voor.

Stap 3

Wat is jouw eerste reactie? Welk fragment spreekt jou het meest aan?
Zou je verder willen lezen? Waar komt dat door?
Wissel dit kort uit met elkaar en bespreek waardoor je tot dit eerste oordeel komt.

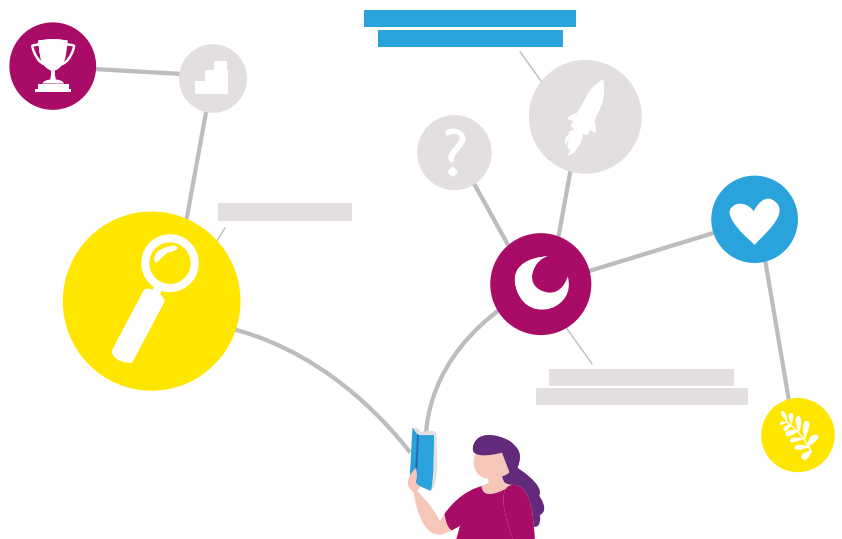
Stap 4

Vergelijk de drie boekfragmenten

Neem voor ieder fragment een A4-tje en maak overzichtelijke notities (bijvoorbeeld in de vorm van een mindmap) over de personages en de situatie waarin ze zich (lijken te) bevinden

Denk na over de volgende vragen:

- Maakt het voor jou uit hoe een boek begint? Wat is het effect van:
 - o beginnen bij het begin
 - o midden in het verhaal vallen
 - o beginnen bij het einde
- Wat zijn de verwachtingen die je hebt over het vervolg?

Stap 5

Beoordeling ★ : deel sterren uit aan de fragmenten, van 1 tot 5. En kijk nog even terug naar je eerste oordeel: hoe sta je nu tegenover de fragmenten?

Stap 6

Verdeel de drie fragmenten over je groepje en ga naar de [LiteRom](#), de databank met recensies van veel Nederlandse boeken. Zoek de titel van het boek of de auteur op. Deelt de recensent jouw mening? Zou hij het eens zijn met het aantal sterren dat je toekende op basis van de eerste pagina's?

- Noteer enkele sleutelwoorden uit de recensie op het A4-tje.
- Maak hiervan voor ieder fragment een passende **oneliner**.
- Bespreek in je groepje de verschillende oneliners en scherp ze aan. Kies voor ieder fragment de beste oneliner.

Hoe maak je een oneliner?

Neem de recensies door en haal er woorden uit die je combineert tot een kernachtige samenvatting van jouw ervaring in één zin.

Een voorbeeld voor een oneliner over een boek, gebaseerd op verschillende recensies?

Klifi – Adriaan van Dis: 'Ultiem cynische klimaatfictie'.

Afronding

Inventariseer klassikaal de toegekende sterren.

Welke boeken komen in de top 3 van jouw klas en in welke volgorde?

Vergelijk de oneliners uit de verschillende groepjes en kies de beste voor jullie top 3.

Meer leestips over het thema identiteit

- > [Boekentips op Jeugdbibliotheek](#)
- > [Leukere Leeslijst – Hoe dan?!](#)

Ga je een van deze boeken voor je lijst lezen? Maak ook gebruik van de Uittrekselbank.

Je vindt hier veel uittreksels van boeken die je voor je lijst kunt lezen.

Walter van den Berg

SCHULD

DAS MAG UITGEVERS

SCHULD SCHULD SCHULD SCHULD SCHULD

EEN ROMAN WALTER VAN DEN BERG

COR
26 NOVEMBER 2013

Mijn broer had nog gezongen op de avond dat hij iemand doodsloeg.

Dat optreden van hem was al een paar weken aangekondigd geweest; ik had gele A4-tjes zien hangen, overal in het Gerhardhuis, zoals de feestcommissie die altijd ophing als ze iemand hadden geboekt. Ik kwam er eens in de twee weken, op bezoek bij tante Mia in haar aanleunwoning, en ik probeerde er te zijn als ik zeker wist dat Ron er niet was, maar hij was niet te vermijden, toen: zijn hoofd stond overal op die A4-tjes, met plakband opgehangen in de liften en op de glazen klapdeuren, *Zanger Ronald zingt levensliederen*, en de datum erbij.

Het was 26 november 2013 en het was de laatste keer dat ie zou zingen na wat er later zou gebeuren.

Zanger Ronald was door onze moeder gewoon Ron genoemd. Ron was nooit een Ronald geweest. Hij noemde mij Cornelis als ie me zag, Cornelis Koeckenbakker, dat was een van zijn vaste grappen, maar ik had nooit Cornelis geheten, ik was gewoon Cor, niets meer dan Cor.

Zanger Ronald zingt levensliederen.

De zanger belde me op de dag zelf, vroeg of ik zin had om te komen, en ik hoorde de zenuwen in zijn stem. Ik had 'm al een tijd niet gesproken, en dit was poging nummer zoveel om de broederliefde levend te houden, maar er was nooit veel geweest dat levend gehouden kon worden, niet van mijn kant, maar hij bleef het regelmatig proberen – misschien was hij een beter mens dan ik. Ik zei dat ik nog moest kijken, ik wist het niet, ik zei dat ik met maten de wedstrijd wilde zien, Ajax tegen Barça, maar ik had in die tijd geen maten om de wedstrijd mee te zien – ik zei het omdat het taal was die hij begreep.

Hij zei dat ie al klaar zou zijn als de voorbeschouwing begon, omdat ie optrad in de tv-zaal, en de oude mannetjes zouden gaan zeiken als ze de voorbeschouwing misten.

Ik zei dat ik nog wel zou kijken, de mazzel, en toen ik had opgehangen belde tante Mia en die deed net of ze uit het niets vroeg of ik langskwam, of ik ook kwam kijken naar m'n broer, dus ik wist dat Ron naast haar stond; dat ie waarschijnlijk al een paar dagen bij haar in de aanleunwoning sliep.

Ik denk dat ik toen al de wanhoop had moeten zien, maar ik zag 'm niet.

Ik zag alleen maar het gebruikelijke gezeik met Ron, het geen geld hebben, geen onderdak, en de hoop dat iemand hem er weer uit zou redden, en zijn idee dat zo'n optreden 'm misschien uit de rotzooi zou kunnen halen – ook al sloeg dat nergens op. Een potje zingen voor twintig bejaarden zou 'm niet hel-

pen, maar niemand wilde 'm ooit boeken, dus als ie een keer mocht zingen, zag ie het als een doorbraak.

Ik denk dat ik niet wilde zien dat het echt fout zou kunnen gaan met Ron. En ik ging alleen maar kijken omdat ik nooit helemaal zeker wist of die pogingen die broederliefde te redden een keer zouden werken voor mij. Kennelijk had ik nog hoop, een heel klein beetje zeurende hoop, ergens achter in mijn hoofd, of diep in mijn lijf, of waar niet vervulbare hoop ook zit.

Hij deed een set met tien of twaalf liedjes, Jordaan-gezeik, *O Johnny, zing een liedje voor mij alleen*, sabberiosia, hatsjee, en hij sloot af met zijn 'grote hit', *Liefde in de nacht*; terwijl de muziek van *Love Is in the Air* al klonk kondigde hij zichzelf aan en zei zoals altijd dat ie er groot succes mee had gehad, en wie mee wilde zingen moest maar meezingen, maar het was gelul, natuurlijk, hij had helemaal geen succes gehad, hij had gewoon een vergeten hitje van een vergeten zanger uitgezocht dat op een deuntje van een oude hit was geplakt zodat er altijd wel mensen in de zaal waren die dachten: *dus daar ken ik 'm van*. Wat ze dan een tevreden gevoel gaf; ze hadden naar een beroemdheid gekeken, en het hele optreden werd met terugwerkende kracht een stuk beter.

Na wat er zou gebeuren, die avond, zou hij alleen nog maar met die hese stem praten, en zingen zou niet meer lukken, of hij deed net of het niet meer lukte, omdat ie toch wist dat het nooit wat zou worden.

Toen ie klaar was met z'n set kwam ie naar ons toe, naar het tafeltje waar ik met tante Mia zat, en tante Mia glom van trots; ze vond Ron een geweldige ster en hij kwam naar *ons* toe, het was *haar* neefje, en dat kon ze straks tegen iedereen vertellen.

Cornelis, zei hij tegen mij. Zanger Ronald, zei ik tegen hem.

Hij zei dat ie het jammer vond dat Dries niet was komen kijken, zoals ie dat altijd zei, en ik wist toen niet meer of dat nou een jarenlange grap was of dat ie echt dacht dat Dries een keer naar hem zou komen kijken, dat daar z'n doorbraak vandaan moest komen.

Ik vroeg of hij de wedstrijd zo hier in de zaal bleef kijken, maar hij zei dat ie dan tussen zijn publiek moest gaan zitten en dat wilde hij niet; hij keek liever boven bij tante Mia, maar ik wist dat dat betekende dat hij nu uit het zicht van de portier wilde, dat hij inderdaad geen slaappleats had, en als de portier hem na de wedstrijd naar boven zou zien gaan werd ie weggestuurd; als ie nu, om kwart over acht, naar boven ging, zou het nog een gewone visite kunnen zijn.

Ik vroeg hoe het met zijn jongen ging, met Kevin.

Goed hoor, denk ik, zei hij, en hij zei dat ie hem ook had geprobeerd te bellen voor vanavond, maar dat hij 'm niet te pakken had kunnen krijgen.

Ik had de wanhoop toen al moeten zien.

Kevin was zestien toen en omdat Ron geen woning had was ie niet bij Ron en niemand wist waar ie was.

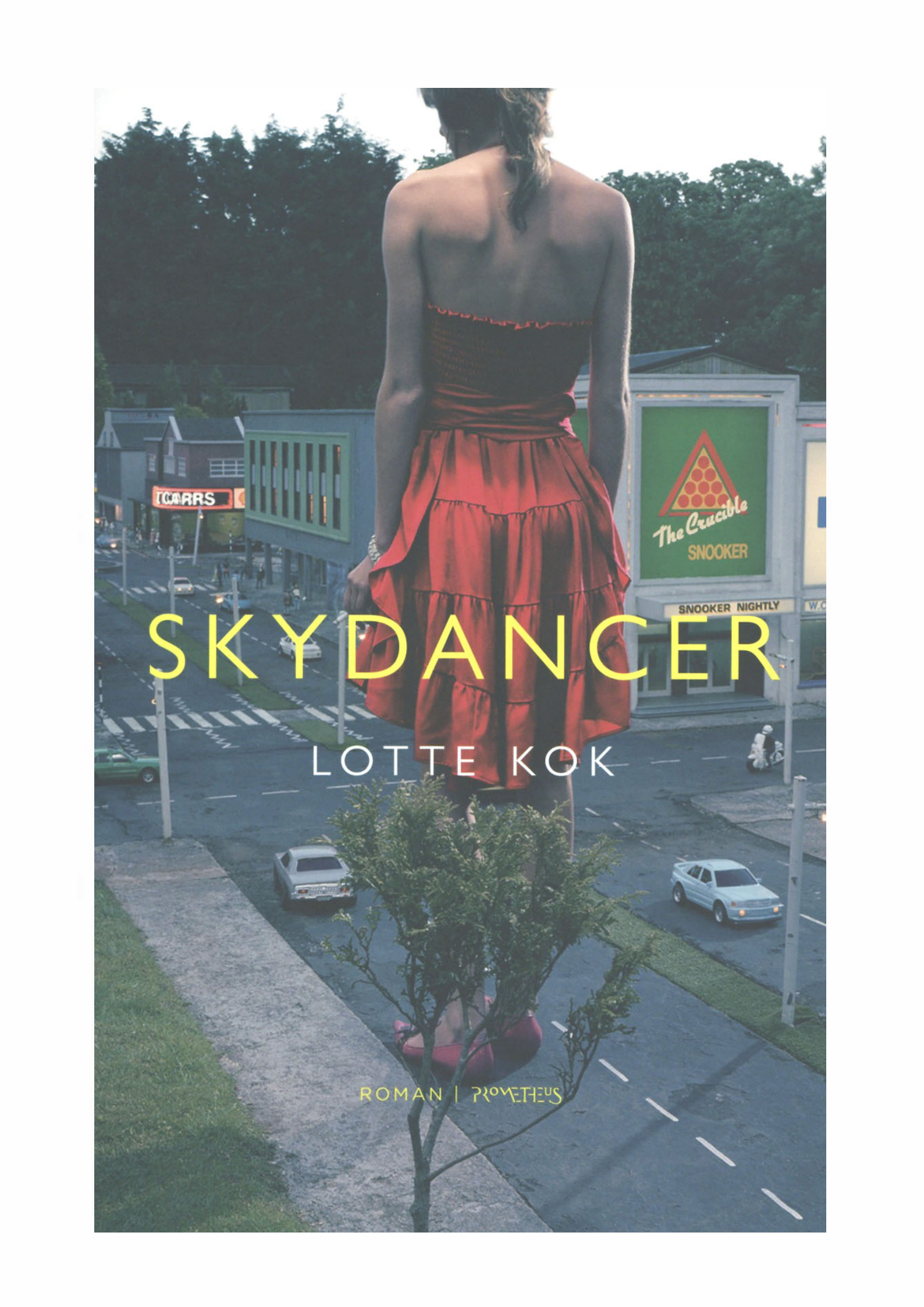
En ik vond dat normaal omdat het altijd zoiets was geweest met Ron en Kevin, altijd gezeik, en ik was het normaal gaan vinden omdat ik niet te lang meer wilde nadenken over dat gezeik. En ik zag toen nog niet dat het gezeik alleen maar erger zou worden.

Hij stond om zich heen te lachen naar de oude mensen in de tv-zaal. Toch jammer dat Dries niet is komen opdagen, zei hij.

LOTTE KOK

SKYDANCER

2018 Prometheus Amsterdam

A surreal image of a woman in a red strapless dress standing on a small tree branch that grows from a sidewalk. She is looking down at a city street below. The street has cars, a crosswalk, and buildings with signs like 'CARRS' and 'The Crucible SNOOKER'. The title 'SKYDANCER' is overlaid in large yellow letters.

SKYDANCER

LOTTE KOK

ROMAN | PROPHETS

* DAG ÉÉN *

Ik werd wakker en had daar direct spijt van.

Het belangrijkste wist ik nog niet eens: dat er, vanuit het niets, een meisje zou komen dat mijn leven linea recta naar de tering zou helpen. De rest was duidelijk.

‘Oscar, wakker worden!’ gilde mijn moeder, en toen, het onverbiddelijke, onontkomelijke noodlot: ‘Het is je verjaardag!’

Ik rolde me nog eens om. Drukte mijn neus in het dekbed. Ik kon me de laatste keer dat mijn lakens verschoond waren niet herinneren, sinds mijn achttiende moest ik dat zelf doen, dus bij nader inzien wist ik het exact. De geur onderstreepte die gedachte.

Het schijnt dus dat je per nacht een halve liter zweet verliest. Oud zweet stinkt het meest. Daarbij ben ik een zeer maatschappelijk verantwoorde, milieubewuste jongeman, dus douch ik zo min mogelijk om water te besparen. En zaad, hè. Dat wordt altijd een beetje hard als het opdroogt.

Mijn moeder stond inmiddels in de deuropening nogal ontdaan om zich heen te kijken. Ze kwam hier niet zo vaak. Mijn kamer was ’s zomers een hermetisch afgesloten hol: ramen gingen absoluut niet open, en om me nog meer af te sluiten van die vuur schietende bol aan de hemel hield ik graag de gordijnen dicht. In die eeuwige schemer was je kamer opruimen ook niet meer zo’n ding. Als mijn moeder zich al boven waagde, kon ze amper nog de berg aangekoekte was van mijn nachtkastje onderscheiden.

‘Oscar,’ zuchtte mama nog eens, waarna ze ademhaalde door haar mond, dan ruik je minder.

Ik deed alsof ik sliep.

‘Kom uit bed,’ hoorde ik, ‘kom op,’ en ik hield mijn adem in. Even bleef het stil. Het leek alsof ze weg zou gaan. Toen trof die kakkerlak harde maatregelen: van achter haar rug haalde ze de kartonnen Hallmark-kaart die mijn oom en tante me precies een jaar geleden hadden gestuurd. Pakte, zonder hem open te maken, een helft in elke hand. Wachtte even – stilte voor de storm. Haalde diep adem. Toen trok ze de kaart open en dat mechanische tyfusdeuntje penetreerde gelijk mijn hele kamer, het was niet zomaar een kaart met geluid, het was een minionkaart met geluid, *happy birthday, hehehe!*, van die geautotunede gecastreerde eekhoornstemmetjes en dat geremixt, door de kaart open en dicht te klappen: *haphappy birthday day birthday happy happy day birthday! HAPHAPPY BIRTHDAY DAY BIRTHDAY HAPPY HAPPY DAY BIRTHDAY HAPPY BIRTH HAP BIRTHDAY HAHAHAPPY!*

Ze had die kaart een heel jaar bewaard voor dit moment. Ik wist het.

Er zat niets anders op dan m’n bed uit te stormen, de kaart uit haar handen te rukken en me klaar te maken voor echt een superleuke blije kloteverjaardag.

**NINA
POLAK**

**gebrek is een
groot woord**

2018 Prometheus Amsterdam

NINA POLAK

gebrek is een
groot woord

Jezus, hij is het, Juda. Ik zie hem door het glas van de draaideuren bij de hotelreceptie staan. Het kan maar één kind zijn, die kromme rug, die bleke snuit, die groteske onderlip. Hoelang is het geleden? Een jaar of zeven. Zeventien zal hij zijn, zoiets. Hij is mager, mijn god, wat is die jongen dun. Wat doet hij in hemelsnaam in Cannes? Hij ziet eruit als een haring op het droge. Hotel Martinez, niet slecht. Als ze maar niet... Ja hoor, natuurlijk, Nico is erbij.

Juda's vader, Nicolà Zeno zelf. Zo grijs als een pissebed. Nog steeds geen buikje, dat is knap. Maar als Nico er is, dan... Kunnen ze me zien, hier in het donker? Nee, het is te licht daarbinnen. Verder lopen. Het is niet... Godver, daar is ze al. Die rode Vuitton-rolkoffer, ik ken dat ding. Ze stopt precies in het midden van mijn beeld, tussen de zuilen aan weerszijden van het bordes.

Mascha Zeno.

Ze is het. Zeven jaar ouder, maar zichzelf. Uit een geparkeerde auto achter me schallen de Walkuren van Wagner (nee, dat is een grapje, maar zij is het wel. Ze is het!). Ze beweegt het beeld in en uit, voelt in haar tas, fazantkleurig haar valt voor haar gezicht. Ze schudt het naar achteren, lacht, naar haar Nico, naar haar Juda. Het gezin is compleet, de drie-eenheid. Zij neemt die witte jongenswangen in haar handen, haar duim raakt de onderlip van haar zoon. Juda rukt zijn hoofd naar achter. Hij trekt nog krommer van de schaamte, ik zie het van een afstand: pu-

berschap puilt zijn poriën uit, arm joch. Mascha haalt hem naar zich toe en kust hem. 'Peertje,' zegt ze. Ik kan het niet horen, maar ik zie hoe haar gestifte lippen het koosnaampje vormen. Ik kan het door die lagen glas onmogelijk ruiken, maar ik ruik haar shampoo, haar handcrème, de Arabische olie die ze achter haar oorlelletjes smeert. En meer, alsof er een muntje in een machine valt, die diepe, vochtige achtertuin in oud-Amsterdam, het tweede decor van mijn jeugd.

Alsof ik nooit ben weggeweest is hier, op dit parkeerterrein, plotseling, de geur van huize Zeno in de zomer: smeltende kazen op een houten plank, druivensap, de vacht van Willem in de zon – Willem! zou Willem nog leven? Ik ruik het wasmiddel van Mascha, haar spijkerbroek, opgewarmd, als ze vlak naast me opstaat van de tuintafel om een gast te verwelkomen, haar heupen op ooghoogte. Ze leunt over me heen, haar bovenbeen raakt mijn schouder.

Zomaar ben ik tweeëntwintig. Ik ben pas tweeëntwintig! Kind aan huis, noemen ze me. Kind. Achter het glas van de tuindeuren het koele, donkere huis, de boekenkasten, de vleugel, de schuifdeuren, het hoge raam aan de straatkant waardoor je de straat ziet, die schone straat, de blinkende gezinswagens vol veilige kinderzitjes en verder, voorbij het roestige hek van het park, het park, en voorbij dat overbevolkte park, weg bij het midden van de kaart, dat andere decor: de vieze straten, waar de belwinkels zijn, waar manke duiven patat prikken, waar suikerzieke moeders, droevige moeders, moeders met kanker hijgen en met volle plastic tassen sjouwen, langs afgesloten tramrails, zich slingerend richting het verre westen, waar woningen zich opstapelen, raam boven raam boven raam boven klein, rottig raam.

Daar, hoger, nog iets hoger, nog ietsje, het balkon van onze flat, mijn moeder en ik, derde van boven, vierde van links, de schotelantennes voor de vuile ruiten eromheen, haar gezicht...

Nee, terug de straat op, belwinkels, tramrails, park, hek, hoge ramen, kamer, openslaande deuren naar die tuin, o, die tuin, diep en groen, vol ruimte en schaduw om te denken, te spelen en in sprookjes te geloven, sprookjes te bedenken, jezelf te bedenken.

De hele topografie van een voorbij leven is hier, verdomme, twee slordige cirkels op de kaart van Amsterdam.

Alles is scherp, zo realistisch, de magnolia in de tuin van de Zeno's, de aderen in de blanke blaadjes, de grote en kleine spoken rond de tuintafel, het uitzicht vanuit onze flat... Alle auto's hier op dit parkeerterrein draaien hun neuzen dezelfde kant op, het licht in de hotellobby verblindt me. Waar gaat dat bloed heen, het trekt mijn wangen uit, ik voel mijn holtes, nee, dit gaan we niet krijgen, ik moet... Dit zijn zeebenen. Als ik nu eens hier ga zitten...

Thomas van der Meer

Welkom bij de club

roman

UITGEVERIJ PLUIM
AMSTERDAM/ANTWERPEN

WELKOM BIJ DE CLUB

Uitgeverij Pluim

ROMAN

Thomas van der Meer

Ik was jaloers op een jongen in de straat omdat hij Thomas heette. Thomas was mijn favoriete naam. Zelf wilde hij liever Michael heten, want hij was fan van Michael Jackson.

‘Hoe wil je heten?’ vroegen we elkaar toen we gingen spelen.

Hij was Michael, maar ik geen Thomas, omdat dat zijn echte naam al was. Ik noemde mezelf Jari. Als Michael Jackson en Jari Litmanen renden we door de straat. Twee smalle ribbenkastjes. Allebei droegen we een korte broek en hadden we een warrige bos haar. Ik denk dat we beiden dachten dat we hetzelfde waren. Ik dacht dat in elk geval wel.

Van mijn moeder mocht Thomas bij ons logeren. We renden naar Thomas’ huis. Zijn moeder stond op een trapje in de keuken. Alle bovenste keukenkastjes stonden open en waren leeg. Het aanrecht stond vol potten en pannen en een emmer dampend water.

‘Nee,’ zei ze. Ze was aan het boenen en keek niet naar ons.

‘Van Jari’s moeder mag het wel,’ zei Thomas.

Thomas’ moeder stopte met boenen. Ze stapte van het trapje af en hurkte voor ons neer. ‘Jullie gaan niet

bij elkaar slapen, omdat jij een jongen bent,' zei ze tegen Thomas. Toen keek ze mij aan. 'En jij bent een meisje.'

Ik ging liever niet met Thomas mee naar huis. Eén keer bleef ik bij hem eten, we hadden die dag carnaval gevierd. Ik was Scott van de *Thunderbirds*, mijn moeder had avonden achter de naaimachine gezeten om het pak te maken. Een lichtblauw pak met een sjerp over mijn schouder en het logo van de *Thunderbirds* erop. Thomas was bruin geschminkt en droeg een afropruik. Hij was Michael Jackson.

Thomas' moeder praatte te hard tegen hem, alsof hij doof of ver weg was. Zijn vader zette een witte plastic zak van de snackbar op tafel en daarna moesten we bidden. Ik vouwde mijn handen en deed mijn ogen dicht, maar ik bad niet. Met patat had God niets te maken.

Thomas en zijn ouders gingen heel vaak naar de kerk. Wij gingen ook naar de kerk, maar niet elke week, mijn moeder zei dat je het niet zo nauw hoefde te nemen. Ik ging wel naar catechese, samen met Thomas. Een keer moesten we van de pastoor opschrijven van wie we het meeste hielden. Ik schreef mijn moeder op. Thomas schreef ook mijn moeder op.

Toen ik vijf was wist ik zeker dat de schooldokter erachter zou komen dat ik een ziekte had. Vooral voor mijn moeder vond ik het erg. Op een poster met steeds klei-

nere cirkels moest ik aanwijzen aan welke kant de cirkels open waren en met een koptelefoon luisterde ik naar pieptonen. Daarna werd ik gewogen en gemeten.

‘Nu even je broekje uit,’ zei de schooldokter.

Hij keek.

Hij ging achter zijn bureau zitten en zette een vinkje op het formulier. ‘Prima,’ zei hij. Ik was alleen wat te licht, dat moesten we in de gaten houden.

Ik keek naar mijn moeder. Zij vond het ook prima en zou het zeker in de gaten houden.

‘Ik dacht dat de dokter zou zeggen dat ik een erge ziekte had,’ zei ik toen we naar huis fietsten.

‘Waarom dacht je dat?’

Maar ik kon niet uitleggen wat ik zelf niet begreep.

Ik had een terugkerende droom waarin ik door de straat naar huis wandelde. De plek waar ik ons huis verwachtte was leeg. Het was een onbebouwd stuk grond met aan weerszijden de huizen van de burens. Er waren geen sporen van instorting of brand. Ons huis had er gewoon nooit gestaan, zo leek het. Naast de lege plek was de buurman zijn voortuin aan het schoffelen alsof er niets aan de hand was. Niemand zou mij geloven als ik zei dat ik hier woonde. Paniek perste de lucht uit mijn longen. Waar waren mijn vader en moeder? Waar moest ik nu heen?

In de droom kon ik me niet herinneren dat ik eerder had gedroomd dat mijn huis weg was, daardoor was het

elke keer even erg. Op dezelfde manier schrok ik telkens weer van mijn lichaam alsof het de eerste keer was. Ik kon er niet aan wennen. Net als in de droom wist ik niet naar wie ik toe moest. Net als in de droom wist ik zeker dat niemand mij zou geloven.

GERWIN
VAN DER WERF

STRO VUUR

ROMAN
atlas contact

I

Elvin en ik, we zouden naar Parijs maar we eindigden in Kruishoutem. Tenminste, zo kan je het zien. Je kan ook zeggen dat alles *begon* in Kruishoutem, dat klinkt ook wel goed, ‘het begon in Kruishoutem...’, dan is je verhaal al bijna af.

Mijn verhaal bedoel ik.

Ik ben Fay, zeventien jaar, ik heb een tattoo op mijn schouder en een gaatje in mijn hart. Verder ben ik normaal, je ziet niks aan me, ik ben goed in niet opvallen. Mijn moeder weet het niet eens, van die tattoo bedoel ik, niemand weet het, behalve Elvin. Elvin is mijn neef, hij is twintig en heeft geen tattoo maar wel een gele Mitsubishi Sapporo coupé uit 1980 met een grijs interieur en fijne zachte bekleding op de stoelen. Elvin noemt zijn auto ‘De Sapporno’, dan heb je meteen een idee van zijn humor. Ik noem het een verroeste pauperbak. Dat heeft niets met humor te maken, het is gewoon een feit. Hoewel, voor een auto van veertig jaar oud valt het wel mee met die roest, als je door je wimpers kijkt kan je net als Elvin prima negeren dat de auto van onderaf oplost, als een koekje dat je in de thee doopt.

Daarmee gingen we dus naar Parijs.

Ik had tegen Elvin gezegd dat hij niet mocht roken in de auto. Het was mijn manier om de baas te blijven tijdens de trip, door te zeggen dat hij iets niet mocht. Door mijn

strengere verbod schoten we niet erg op want hij stopte zo-
wat bij iedere P voor een rookpauze. Zo stonden we op een
smerig terreintje net over de grens in de volle zon, Elvin
stond tegen het geopende portier, met de rug naar mij toe.
De rook kringelde de auto in, en dat had hij best in de gaten.
Ik zat onderuitgezakt met gebogen knieën en de zolen van
mijn sneakers tegen het dashboard geplant, een houding
waarmee ik probeerde uit te drukken dat die lange rook-
pauzes van hem me totaal niet boeiden en dat ik nog steeds
de baas was. Vergeleken met de auto's die je nu ziet was
het dashboard van de Sapporo mooi en strak, er zaten vijf
ronde metertjes in: snelheid, toerental, benzine, en verder
weet ik het niet, eromheen een fraai gevormde boog, een
soort overkapping die eindigde waar ik mijn linkervoet
had gezet. Het stuurwiel was het mooiste, het was groot,
heel rank en zat op één punt vast – aan de onderkant, waar-
door het leek alsof het zweefde. Ja, het klinkt misschien
niet zo interessant, maar dat was waar ik de hele dag zo'n
beetje naar keek. Achter de smalle versnellingspook zat
een stokoude autoradio met een grote draaiknop waarmee
je de zenders moest zoeken in al het gekraak eromheen.
Dat vond ik leuk om te doen, het voelde alsof je je favoriete
muziek met engelengeduld uit de ruisende kosmos plukte.
Nu was de radio uitgeschakeld, want als we stilstonden
trok hij de accu leeg, volgens Elvin. Vanonder de motorkap
kwamen korte tikjes, om de paar tellen. En het was warm,
warm, warm. Drie kraaien pikten papiersnippers uit een
vuilnisbak, om en om alsof het een spelletje was. Er zijn
zeventienjarigen die al heel wat bereikt hebben, die volle
zalen toespreken of ergens kampioen in zijn. Er zijn zeven-
tienjarigen die staan te springen om hun examenjaar in te

gaan. Ik zat in een oude auto, in de hitte, op een parkeerterrein waar vrachtwagenchauffeurs in de bosjes poepen, met uitzicht op een volle vuilnisbak en ik voelde totaal niet de behoefte om ooit ergens kampioen in te worden of een volle zaal toe te spreken.